

SANTRAUKA:

1. Įžanga
2. ES sanglaudos politika 2007-2013
3. Energija ir miestai 2007-2013
4. Kaip įtakoti sanglaudos politiką?
5. Interviu

www.RUSE-EUROPE.org

Languages:

English

► Įžanga

Šiuo metu terminas "tvary plėtra" vis dažniau ir dažniau aptariamas kasdieniniame gyvenime. Narystė ES ir susijusios ekonominės ir teisinės priemonės dabar yra svarbi paskata imtis žingsnių, vedančių į tvary plėtrą energijos tiekime. Tačiau, perėjimas prie tvary plėtros yra ilgalaikis procesas, kuris paprastai būna paremtas bendrais pasikeitimais atskirų valstybių energijos valdymo struktūroje, susijusiais su gamyba, pakeitimu bei galutiniu naudojimu. Projektų, skirtų energijos taupymui ir alternatyvių energijos šaltinių naudojimui skatinimas yra viena iš pagrindinių priemonių ir žingsnių, siekiant įtraukti tvary plėtrą į energetikos sektorių. Dauguma naujųjų ES šalių narių buvo orientuotos į

intensyvių energetikos valdymą ir todėl joms svarbu pasinaudoti visomis prieinamomis finansavimo galimybėmis įgyvendinant projektus, skirtus energijos taupymui ir alternatyvių energijos šaltinių naudojimui. Viena iš prieinamų galimybių yra pasirengimas naujam struktūrinių fondų naudojimo programavimo laikotarpiui 2007-2013 m. Tai pačių naujųjų ES valstybių narių intereso, kad jų atstovai kartu pasistengtų skatinti projektus, skirtus tvary plėtrai energijos tiekimo srityje. Šis tikslas apima poreikį keistis nuomonėmis bei perduoti patirtį bendros veiklos valstybėse narėse ribose.

Dr. Ing. Kvetoslava Soltesova

Plėtros direktorė, Švietimo ir žinių skyrius Slovakijos energetikos agentūra

► ES sanglaudos politika 2007-2013

Dabartinis struktūrinių fondų programavimo laikotarpis baigsis 2006 m. gruodį ir Europos Komisija, Europos Parlamentas, valstybės narės ir regionai šiuo metu rengiasi naujam 2007-2013 laikotarpiui.

Pagrindinis Europos regioninės politikos ateities dokumentas ir pagrindas naujoms programoms, remiamoms Europos fondų pavadintas:

Augimą ir užimtumą remianti sanglaudos politika: Bendrijos strateginės gairės, 2007-2013 m.

Jos nustato politikos prioritetus ir tikslus. Prioritetai nusako, "ką mes norime pasiekti", o tikslai - "kas ir kokią naudą turės iš fondų, kad galėtų to pasiekti".

3 naujos sanglaudos politikos prioritetai yra:

1. Padaryti Europą ir jos regionus patrauklesnius investicijoms ir darbui.
2. Žinių ir inovacijų gerinimas augimui.
3. Daugiau ir geresnių darbų.

Sanglaudos politikos remiami veiksmai turėtų būti sutelkti ties tvaraus augimo, konkurencingumo ir užimtumo skatinimu, kaip nurodyta atnaujintoje Lisabonos strategijoje*. Šių tikslų reikia siekti, atsižvelgiant į aplinkos apsaugą, užtikrinant tvarią plėtrą. Tvarios energetikos klausimai nėra sanglaudos politikos tikslas ar prioritetas, bet priemonė, padedanti pasiekti jos tikslų. Labai svarbu rasti būdą, kaip tvarios energetikos projektai galėtų prisidėti prie šių prioritetų.

Pavyzdžiui, būtų galima imtis veiksmų šiose su energetika susijusiose srityse:

Patarimas kaip problema galėtų būti susieta su tvaria energetika

1. Padaryti Europą ir jos regionus patrauklesnius investicijoms ir darbui...

- skatinant investicijas, prisidedančias prie Kioto įsipareigojimų.
- remiant projektus, skirtus gerinti energijos naudojimo efektyvumą ir mažo energetinio intensyvumo modelių platinimas.
- remiant atsinaujinančių ir alternatyvių technologijų plėtrą, kuri gali suteikti ES pranašumą ir taip sustiprinti jos konkurencingumo poziciją.
- išplėsti ir pagerinti transporto infrastruktūras, kiek galima daugiau atsižvelgiant į aplinkos apsaugos tęstinumą, skatinant aplinkai žalos nekeliančius transporto tinklus. Tai apima viešąjį transportą (įskaitant transporto srauto reguliavimo sistemų (park-and-ride) infrastruktūras), mobilumo planus, žiedus, saugumo didinimą ties sankryžomis, nekenksmingas transportas (dviračių takai, pėsčiųjų takai). Tai taip pat apima veiksmus, kurie padarytų viešojo transporto paslaugas labiau prieinamas tam tikroms tikslinėms grupėms (vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems) ir suteiktų platinimo tinklams alternatyvų kurą transportui.
- koncentruojant investicijas į tradicinius energijos šaltinius siekiant plėtoti tinklus, kur yra rinkos žlugimo ženklų. Šios investicijos daugiausiai susijusios su "Integruojami regionai" (žr. žemiau).

2. Gerinti žinias ir inovacijas augimui...

- Inovacijų skatinimas per naujus pagerintus produktus, procesus, paslaugas.

Patarimas: Produktai, procesai ir paslaugos, kurie yra naudoja mažiau energijos ar kurie naudoja alternatyvią švaresnę energiją

- Investicijos į mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą.

Patarimas: Parama mokslinių tyrimų institutams ar universitetams, užsiimantiems moksliniais naujų technologijų, didinančių energijos naudojimo efektyvumą ar atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą, tyrimais.

3. Užtikrinti daugiau ir geresnių darbų...

- švietimo ir mokymo sistemų adaptacija kaip atsakas į naujus kompetencijos reikalavimus, pvz., energetikos pareigūnų mokymai, kursai.

Patarimas: Energetikos pareigūnų mokymai, švietimo kursai klimato pokyčių, energijos efektyvumo, atsinaujinančios energijos technologijų, tvarios (taupios energijos) architektūros ar civilinės inžinerijos srityse.

- Investicijos į žmogiškąjį kapitalą, siekiant pagerinti viešojo administravimo efektyvumą.

Patarimas: Kursai apie tvarią energetiką sprendimų priėmėjams, komunalinį energetikos srityje dirbančių asmenų mokymas

3 nauji tikslai, kuriuos finansuos 3 finansiniai instrumentai:

1. "Integracijos" tikslas (ERPF, ESF, Sanglaudos fondas)
2. "Regionų konkurencingumo ir užimtumo" tikslas (ERPF, ESF)
3. "Europos teritorinio bendradarbiavimo" tikslas (ERPF)

ERPF	Europos regioninės plėtros fondas
ESF	Europos socialinis fondas

Numatomas biudžetas

2005 m. gruodžio 17 d. Europos Taryba patvirtino biudžetą naujai sanglaudos politikai 2007-2013 (žr. "Naudingos nuorodos"). 2006 m. sausį ją atmetė Europos Parlamentas, todėl skaičiai 1 lentelėje yra tik indikaciniai.

1 lentelė: Sanglaudos politikos biudžetas, patvirtintas Europos Tarybos 2005 m. gruodį

Bendras biudžetas = □ 308.1 milijardų

Tikslas	Bendro biudžeto proporcijos (%)	Biudžetas (milijard. EUR)
"integracijos" tikslas	81,9	252,2
"Regionų konkurencingumo ir užimtumo" tikslas	15,7	48,4
"Europos teritorinio bendradarbiavimo" tikslas	2,4	7,5

1. "Integracijos" tikslas (ERPF, ESF, Sanglaudos fondas)

Jo tikslas – pagreitinti mažiau išsivysčiusių regionų ekonominę integraciją.

Parama iš ERPF ir ESF bus skirta regionams:

- kurių bendrasis vidaus produktas (BVP) yra mažesnis nei 75% išsiplėtusios ES vidurkio,
- kurie būtų buvę tinkami pagal "Integracijos" tikslą, jei tinkamumo slenkstis liko 75% ES-15 BVP vidurkio, bet kurie tapo netinkami todėl, kad jų BVP vienam žmogui lygis dabar viršija 75% naujų ES-25 (žemesnį) vidurkį (taip vadinamas "statistinis poveikis"). Šiems regionams bus suteikta laikina ir specifinė "išvedimo" mažėjanti parama per 2013 ir jie bus išbraukti iš "Integracijos" tikslo.

Sanglaudos fondo intervencija padės šalims narėms:

- kurių bendrasis nacionalinis produktas (BNP) yra žemesnis negu 90% ES vidurkio, įvykdyti Sąjungos sąlygas ekonominei ir monetarinei integracijai,
- kurios šiuo metu tinkami gauti paramą iš Sanglaudos fondo ir kurios ir toliau būtų ją gavę, jei tinkamumo slenkstis būtų likęs ties 90% ES-15 BNP vidurkio, bet kurios tapo netinkamos todėl, kad jų BNP vienam žmogui dabar viršija 90% naujų ES-25 (žemesnį) vidurkį. Šios valstybės narės bus "išvestos" iš "Integracijos" tikslo Sanglaudos fondo elemento.

2 lentelė: Tinkamumas pagal "Integracijos" tikslą ir prioritetus

"Integracijos" tikslas = beveik 81,9% (252,2 milijardai) viso biudžeto

Programos ir instrumentai	Tinkamumas	Prioritetai, susiję su aplinkosauga ir energetika
Nacionalinės ir regioninės programos (ERPF, ESF)	Dabartiniai NUTS II regionai, kurių BVP vienam žmogui <75% ES-25 vidurkio	<ul style="list-style-type: none">➤ Aplinkos apsaugos/ rizikos prevencija➤ Inovacijos
	"Statistinis poveikis": regionai, kurių BVP vienam žmogui <75% ES-15 ir >75% ES-25	
Sanglaudos fondas	Valstybės narės, kurių BNP vienam žmogui <90% ES-25 vidurkio	<ul style="list-style-type: none">➤ Transporto tinklai➤ Tvarus transportas➤ Aplinkosauga➤ Atsinaujanti energija
	"Statistinis poveikis: valstybės narės, kurių BNP vienam žmogui >90% ES-25 vidurkio – "išvedimo" parama	

NUTS – Teritoriniai vienetai statistikai

NUTS klasifikacija yra hierarchinė, ji padalina kiekvieną valstybę narę į tris lygius: NUTS lygiai 1, 2 ir 3. Antras ir trečias lygiai atitinkamai yra pirmo ir antro lygių skyriai. Teritoriniai vienetai apibūdinami pagal esamus administracinius vienetus valstybėse narėse.

Lygis	Minimalus gyventojų skaičius	Maksimalus gyventojų skaičius
NUTS 1	3 milijonai	7 milijonai

NUTS 2	800 000	3 milijonai
NUTS 3	150 000	800 000

Kai kurie su energetika susiję projektai gali būti remiami ERPF, tokie kaip:

- tiekimo saugumo gerinimas.
- vidaus rinkos užbaigimas.
- aplinkos apsaugos klausimų integravimas.
- energijos naudojimo efektyvumo didinimas.
- atsinaujinančios energijos plėtra.

Energetikos projektai remiami Sanglaudos fondo:

- Transportas ir aplinkosauga (kaip ir ankstesniu laikotarpiu), bet tvarios plėtros pagrindu ir duodantys aiškia aplinkosauginę naudą energijos naudojimo efektyvumo ir atsinaujinančių energijos šaltinių srityje (naujas požiūris!).

2. "Regionų konkurencingumo ir užimtumo" tikslas (ERPF, ESF)

Šio tikslo paskirtis – stiprinti regionų konkurencingumą ir patrauklumą per regionų plėtrą, o nacionalinės ar teritorinės programos padės darbininkams ir bendrovėms prisitaikyti prie pokyčių ir plėsti darbo rinką.

Tinkami regionai:

- kurių neapima "Integracijos" tikslas,
- pagal dabartinį 1 tikslą, kurie 2007 m. jau nebebus tinkami pagal "Integracijos" tikslą dėl pasiektos ekonominės pažangos. Jie gaus specifinę mažėjančią "įvedimo" paramą per 2013 m. ir galės sutvirtinti pasivijimo procesą.

3 lentelė: Tinkamumas pagal "Regionų konkurencingumą ir užimtumą" ir prioritetai.

"Regionų konkurencingumo ir užimtumo" tikslas = apie 17% (48,4 milijardų) biudžeto

Programos ir instrumentai	Tinkamumas	Prioritetai, susiję su aplinkosauga ir energetika
Regioninės programos (ERPF) Ir nacionalinės programos (ESF)	Valstybės narės siūlo regionų sąrašą (NUTS I ar NUTS II), kurių neapima "Integracijos" tikslas	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aplinkos apsaugos/ rizikos prevencija ➤ Inovacijos
	"Įvedami" regionai, kuriuos apėmė 1 tikslas tarp 2000-2006 m. ir kurių neapima "Integracijos" tikslas dėl pasiektos ekonominės pažangos	

Kai kuriuos su energetika susijusius projektus gali remti ERPF, tokius kaip:

- Energijos naudojimo efektyvumo ir atsinaujinančios energijos gamybos stimuliavimas.

3. "Europos teritorinio bendradarbiavimo" tikslas (ERPF)

Šis tikslas turėtų padėti sustiprinti bendradarbiavimą tarp valstybių narių per tarpnacionalines programas ir transnacionalinių zonų bei bendradarbiavimo ir pasikeitimo patirtimi tinklų sukūrimas visoje Sąjungoje. Iš esmės jis pakeis dabartinę Bendrijos iniciatyvą INTERREG.

4 lentelė: "Europos teritorinio bendradarbiavimo" tikslo tinkamumas ir prioritetai

"Europos teritorinio bendradarbiavimo" tikslas = 2,4% (7,5 milijardų) viso biudžeto

Programos ir instrumentai	Tinkamumas	Prioritetai, susiję su aplinkosauga ir energetika
Tarpnacionalinės ir transnacionalinės programos ir tinklai	<i>Tarpnacionalinis bendradarbiavimas:</i> <ul style="list-style-type: none">➤ NUTS III regionai palei vidaus žemės sienas,➤ kai kurie NUTS III regionai palei išorines žemės sienas➤ NUTS III regionai palei jūrų sienas, paprastai atskirti daugiausia 150 km <i>Transnacionalinis bendradarbiavimas:</i> <ul style="list-style-type: none">➤ tam tikri regionai, kuriuos turi patvirtinti EK <i>Tarpregioninis bendradarbiavimas ir bendradarbiavimo tinklai ir pasikeitimas patirtimi:</i> <ul style="list-style-type: none">➤ visa Bendrijos teritorija	<ul style="list-style-type: none">➤ Aplinkos apsaugos/ rizikos prevencija➤ Inovacijos

Kai kurie su energetika susiję projektai gali būti remiami ERPF, tokie kaip:

- izoliacijos mažinimas per geresnį energijos sistemų prieinamumą, padidintą nacionalinių ir regioninių sistemų bendradarbiavimą.
- Tinklų kūrimas, pasikeitimas patirtimi ir gera praktika.

*Lisabonos strategija (Lisabonos dienotvarkė)

2000 m. kovo Europos Tarybos susitikimas Lisabonoje – pagrindinis tekstas, apibūdinantis Lisabonos strategiją – apibrėžė strategiją ir nemažai tikslų ir politikos priemonių siekiant padaryti Europos Sąjungą dinamiškesnę ir konkurencingesnę. 2001 m. Europos Taryba GötEBorge (SE) įtraukė aplinkos apsaugos dimensiją į šiuos tikslus.

► Energija ir miestai 2007-2013 m.

Europos Komisija skiria daug dėmesio miestams ir svarbiam jų vaidmeniui tvarioje miestų plėtroje. 2005 m. lapkritį ji pristatė darbinį dokumentą:

"Sanglaudos politika ir miestai: miestų indėlis į regionų augimą ir užimtumą".

Jo pagrindinis tikslas – papildyti Bendrijos strategines gaires 2007-2013 m. detalizuojant ir sustiprinant miestų dimensiją taip pat ir tvarios energetikos srityje:

"Energijos naudojimo efektyvumo didinimas miestuose duoda naudos piliečiams ir verslui sumažindamas tiek kaštus, tiek šiltnamio efekto dujų išmetimą. Vietos valdžia vaidina didelį vaidmenį siekiant energijos naudojimo efektyvumo didinimą per investicijas į rajono šildymo schemas ir atsinaujinančios energijos naudojimo skatinimą. Tikimasi, kad klimato pokyčiai padidins potvynius – potvynių valdymas miestuose sumažins riziką žmonėms ir turtui, esantiems potvynių rizikos zonose."

Pagrindiniai pasiūlymai, susiję su tvaria energetika miestuose, apima:

- **Viešojo transporto efektyvumo** gerinimą – skatinimas naudoti energiją taupančias transporto priemones ir alternatyvų kūrą. Nauji projektai turėtų sudaryti dalį integruotos transporto strategijos miestų vietovėse.
- Važinėjimo dviračiais, vaikščiojimo ir kitų **alternatyvių ir "nekenksmingo" transporto formų** skatinimą. Tai apima: poreikio valdymą, reguliuojamą prieigą prie ar net eismo draudimą miesto jautriose zonose; dviračių ir pėsčiųjų takų tiesimą; skatinimą naudoti energiją taupančias transporto priemones ir alternatyvų kūrą.
- Įgyvendinimą priemonių, skirtų **kovai su grūstimis**, geresnį transporto poreikio valdymą ir mokesčių rinkimas transporto gerinimui (pvz., mokestis už grūstis Londone).
- Patrauklią ir **tvarią architektūrą**.
- **Miesto plėtros ir priemiesčių ribojimą**, nes išsibarstę gyvenvietės labiau veikia natūralius arealus ir naudoja daugiau teršiančių išteklių (pvz., didesnis energijos sunaudojimas prekių pervežimui didesniais atstumais).
- **Energijos ir vandens efektyvumo namuose** didinimą (ilgalaikės, integruotos pakartotinės plėtros veikiamos teritorijos plano kontekste. Akcentavimas turi kurti pagrindą naujai ekonominei veiklai ar pagerinti bendrą teritorijos aplinkosaugos kokybę).
- Investicijas siekiant **atitikties ES įstatymams** dėl oro kokybės, nuotekų valymo, atliekų tvarkymo, vandens tiekimo ir aplinkos triukšmo.
- **Energijos naudojimo efektyvumo miestų planavime** skatinimą, savivaldybės reguliavimą ir viešuosius pirkimus; rodant pavyzdį ir skatinant tvarios statybos praktikas; dirbant su piliečiais.
- Energijos efektyvumo gerinimą per **investicijas į rajonų šildymo sistemas ir skatinant atsinaujinančią energiją**.
- **Renginių organizavimą**, pvz., parodų, konferencijų, seminarų ir teminių seminarų/diskusijų, skirtų klimato pokyčiams ir energetikos klausimams bei bendradarbiavimo tarp vietinių veikėjų (įmonių, universitetų, finansinių institucijų, vietos valdžios, NVO, piliečių ir t.t.) galimybės.
- **"Informuotų darbininkų"**, naujų technologijų specialistų pritraukimą ir **mokymą** (tokias kaip atsinaujinančios energijos technologijos, tvari architektūra ir t.t.).
- Miestų tinklų sukūrimą ir pasikeitimą patirtimi apie tvarios energetikos projektus.

Struktūrinių fondų reglamento projektas leidžia valstybėms narėms deleguoti miestų veiksmų įgyvendinimą miestų valdžiai. Todėl valstybės narės ir atitinkami partneriai – ypač

vietos valdžia – turėtų bendradarbiauti rengiantis naujam sanglaudos politikos programų raundui.

Šaltinis: Europos Komisija, *Sanglaudos politika ir miestai: miestų indėlis į regionų augimą ir užimtumą*, Komisijos personalo darbinis dokumentas, 2005 m. lapkritis.

► Kaip įtakoti sanglaudos politiką?

Naująjį programavimo įgyvendinimo ciklą sudaro tokie žingsniai:

1. Bendrijos strateginių gairių (CSG) priėmimas
2. Nacionalinių strateginių gairių patvirtinimas
3. Operacinių programų priėmimas
4. Programų valdymas ir projektų atranka
5. Strateginiai tolesni veiksmai

➤ **Bendrijos strateginės gairės** sudarys pagrindą valstybių narių nacionalines gaires ir operacines programas. Viešos konsultacijos dėl šio dokumento jau baigtos ir jų **dėl teisiškai susaistančios versijos dar turi būti apsispręsta ir ji dar turi būti patvirtinta.**

➤ **Viešos konsultacijos** dėl Europos Komisijos darbinis dokumentas **Sanglaudos politika ir miestai: miestų indėlis į regionų augimą ir užimtumą** jau pradėtos ir yra **atviros** pateikti pasiūlymus ir komentarus **iki 2006 m. vasario 17 d.!** Šių konsultacijų rezultatai bus išspausdinti ir papildys galutinę Bendrijos strateginių gairių sanglaudai versijos!!!

Konsultacijų tekstą galite rasti:	http://europa.eu.int/comm/regional_policy/consultation/urban/index_en.htm
Siųskite savo komentarus Regioninės politikos generaliniam direktoratui:	city-consultation@cec.eu.int

➤ **Nacionalinių strateginių gairių projektas dabar rengiamas** ir interesų grupės turėtų **sparčiai veikti**, jei jos nori įtakoti jo galutinę formą! **Valstybės narės turi apibūdinti:**

- Pasirinktą strategiją.
- Nacionalinius teminius ir teritorinius prioritetus, kurie turi atitikti Bendrijos prioritetus.
- Regionus, tinkamus pagal "Regionų konkurencingumo ir užimtumo" tikslą.
- Operacines programas.
- Fondo indikacinį metinį lėšų paskyrimą.

Kaip teigiama Bendrijos strateginėse gairėse 2007-2013 m.:

"Kiekviena valstybė narė ir regionas turi rasti teisingą politikos mišinį savo raidos keliui atsižvelgdamos į ypatingas ekonomines, socialines, aplinkosaugos, kultūrinės ir institucines sąlygas. ...programų ir projektų lygiu koncentraciją bus užtikrinta įtraukiant tik tuos elementus, kurie gali prisidėti prie augimo ir užimtumo dienotvarkės..."

Todėl visų valstybių narių interesų grupės turi būti suinteresuotos įtakoti sprendimų priėmėjus, kad energetikos prioritetai ir veikla būtų geriau ir plačiau integruoti į operacines programas. Aktyviai dalyvaujant – per pasiūlymus – galima pasiekti pasikeitimų šioje srityje ir užtikrinti, kad energetikos klausimai būtų įtraukti į nacionalines operacines programas. Savivaldybės, įmonės, NVO ir kitos interesų grupės turėtų pabrėžti **naudą, kurią tvarios energetikos projektai gali atnešti visuomenei:**

- didesnę energijos tiekimo saugumą.
- ilgalaikį ekonominio augimo tęstinumą (per energijos taupymą).
- sumažėję išoriniai aplinkos apsaugos kaštai ekonomikai (prisitaikymas prie klimato pokyčių).
- didesnis konkurencingumas (mažesni energijos kaštai įmonėms, pirmavimas atsinaujinančios ir alternatyvios energijos technologijų mokslinių tyrimų ir plėtros).
- inovacijų ir darbų kūrimo stimuliavimą.

► Interviu

Interviu su Gérard Magnin, Energie-Cités Vykdančiuoju direktoriumi

1. Pasak Europos Komisijos, Cities turi vaidinti svarbų vaidmenį tvarioje plėtroje. Energie-Cités yra Europos savivaldybių tinklas, skatinantis vietos tvarios energetikos politiką. Jūsų nuomone, ar gali savivaldybės įtakoti nacionalinių gairių struktūriniam fondams parengimą tvarios energetikos projektų naudai?

Jos ne tik gali, bet jos turi tai daryti. Kodėl?

- ES gairės yra svarbios, bet nacionalinių gairių parengimo procesas daugiausiai yra nacionalinių administracijų rankose, kartais jas įtakoja regionai, bet per daug dažnai savivaldybės lieka už proceso ribų ir į energijos efektyvumą neatsižvelgiama, kaip turėtų būti.
- Tačiau tokių infrastruktūrų kaip pastatai, transporto sistemos, rajonų šildymo sistemos ir pan. rekonstrukcija ir remontas vykdoma daugiausia miestuose. Tai tikrai galimybė naujosios valstybės narėms "iš naujo pradėti" tvarią plėtrą, išvengiant per didelio energijos sunaudojimo ir per didelių išlaidų.
- Jeigu savivaldybės – ir jų tinklai – nėra pakankamai aktyvios, kad perkeltų gaires į programas ir prioritetus, bijau, kad nieko neįvyks: administracijos, atsakingos už energetiką dažnai yra orientuotos į tiekimo pusę; tik keli žmonės tikrai žino apie energijos paklausos valdymo svarbą.

2. Kaip savivaldybės naujosiose valstybėse narėse įgyvendinti tai praktikoje?

- Pirmiausia, jos turėtų daugiau žinoti apie svertų poveikį, kurį gali turėti energijos efektyvumas įvairiose srityse: taupant pinigus, kovojant su kuro prastumu, sukuriant darbo vietas vietiniu lygiu, sumažinant miestų pažeidžiamumą energijos tiekimo atžvilgiu.
- Antra, jos turi praktiškai užsiimti lobizmu, ypač per miestų tinklą ir nacionalinių vietos valdžios asociacijų, kurios gali įtakoti sprendimus, įtraukimą: praktinių pasiūlymų rašymas, susitikimas su atsakingais žmonėmis, prioritetų perdavimas, esamų praktikų naudojimas ir t.t.

3. Ar Jūs galite pateikti mums kokių nors "geros praktikos pavyzdžių", kai Jums pavyko įtakoti politiką, susijusią su tvaria energetika Europos ar vietiniu lygiu. Kokią naudą gavo savivaldybės?

Aš pilnai įsitraukęs į tvarios energetikos klausimus vietos valdžioje Europos lygiu, ypač per Energie-Cités, jau beveik du dešimtmečius. Nesipučiant, nelengva pasakyti, kad kažkuris sprendimas yra tiesioginis mūsų veiklos rezultatas. Tačiau aš pastebiu skirtumus: prieš 20 ar net 10 metų, vietos valdžia buvo "toleruojama", bet nelaikoma pagrindine veikėja tvarios energetikos srityje. Buvo sunku paaiškinti, kad vietinės interesų grupės, piliečiai, išsibarstę vartotojai yra labai svarbūs. Kartojant tuos pačius argumentus daugelį metų, dabar tai aiškiai įsitvirtino: egzistuoja paramos programos; atsižvelgiama į tokias sritis kaip šildymas, vėdinimas, apšvietimas, viešieji pastatai. Struktūra tikrai keičiasi.

Vis dėlto aš turiu pripažinti, kad mes esame upės viduryje! Jei tiekimą palaikančią politiką gali apspręsti mažas skaičius žmonių, poreikio pusės politikai reikia milijonų įtraukimo. Mūsų turi būti daugiau. Sveikinu visus, kurie ketina įtakoti Europos plėtrą, siekdami, kad ji būtų tvari!

► Naudingos nuorodos ir glosarijus

Naudingos nuorodos:

- **Augimą ir užimtumą remianti sanglaudos politika: Bendrijos strateginės gairės, 2007- 2013 m.**, Komisijos pranešimas, Briuselis, 2005 m. liepos 5 d.

http://www.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/2007/osc/050706osc_en.pdf

- **Sanglaudos politika ir miestai: miestų indėlis į regionų augimą ir užimtumą**, Europos Komisijos darbinis dokumentas, Briuselis, 2005 m. lapkričio 23 d.

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/consultation/urban/index_en.htm

- **Finansinė perspektyva 2007-20013 m.**, Europos Sąjungos Taryba, Briuselis, 2005 m. gruodžio 19 d.

http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/misc/87677.pdf

- Managenergy tinklapis. Tvarios energijos Europos kampanijos konferencija, Briuselis, 2005 m. lapkričio 28 d. **Peter Ungar pristatymas – Struktūriniai fondai energijos naudojimo efektyvumui**

Glosarijus

ES	Europos Sąjunga
EK	Europos Komisija
ERPF	Europos regioninės plėtros fondas
ESF	Europos socialinis fondas
BVP	Bendrasis vidaus produktas
BNP	Bendrasis nacionalinis produktas
NVO	Nevyriausybines organizacijos
R&D	Moksliniai tyrimai ir plėtra
INTERREG	Bendrijos iniciatyva dabartiniam programavimo laikotarpiui 2000-2006 m. struktūriniais fondams

Publikuota: 2005 m. sausis

Kontaktai

RUSE veiklą vykdo 20 partnerių iš 14 šalių konsorciumas, sudarytas iš:

1 koordinatoriaus

- Energie-Cités, Europos vietos valdžios asociacija skatinanti vietinę tvarios energetikos politiką

4 partnerių iš naujų valstybių narių

- Lenkijos tinklas "Energie-Cités" (PNEC)
- Slovakijos energetikos agentūra (SEA)
- Lietuvos energetikos institutas (LEI)
- Pietų Bohemijos regionas (SBR)

3 asociuoti partneriai iš trečiųjų šalių

- Rumunijos miestų energijos tinklas (OER)
- Bulgarijos komunalinės energijos efektyvumo tinklas (EcoEnergy)
- Nuolatinė Serbijos savivaldybių energijos naudojimo efektyvumo konferencija (SCSMEE)

2 nacionalinių energetikos agentūrų

- Olandijos energetikos agentūra (SenterNovem - NL)
- Prancūzijos aplinkosaugos ir energetikos valdymo agentūra (ADEME - FR)

10 savivaldybių ar vietos energetikos agentūrų iš ES-15

- Clermont-Ferrand energetikos agentūra (FR)
- Delfto miesto taryba (NL)
- Grenoblio energetikos agentūra (FR)
- Kirkleeso metropolitenos taryba (GB)
- Lesterio miesto taryba (GB)
- Miuncheno miesto taryba (DE)
- Romos vietinės energetikos agentūra (IT)
- Tamperės miesto energetikos agentūra (FI)
- Vila Nova de Gaia energetikos agentūra (PT)
- Zoetermeerės energetikos agentūra (NL)